35ste jaar. — Nrs 109-111. Zaterdag 15 september 1888.

Men schrijft in: te Tongeren bij M. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Uitgever-verantwoordelijke: Ferdinand Collee.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **groote Markt, n° 37-39, te Tongeren.**

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnementsprijs: voorafbetaald: Aankondigingen 15 centms per drukregel. Een blad afzonderlijk 10 centiemen. De abonnementen zijn vooraf betaalbaar. Aankondigingen 15 centms per drukregel. Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad: 1 fr. den drukregel.

TONGEREN DEN 15 SEPTEMBER.

Aan onze lezers.

Wij eindigen heden ons mengelwerk **De zwarte bedelaar** van PAUL FÉVAL, welk zoo eenen grooten bijval genoten heeft.

Aanstaande zaterdag beginnen wij:

DE VERVLOEKTE DOCHTER

het meesterstuk van den beroemden franschen romanschrijver

Emile Richebourg.

Van alles wat.

De tegenwoordige Duitsche keizer heeft manhaftig het slavenjuk afgeschud, dat de Vrijmetselarij, zoowel aan zijne voorzaten als aan bijna al de andere vorsten van Europa, sedert meer dan eene eeuw op den hals drukte.

Zijn vader, Frederik III, had zich vroeger bij de franesmaçons laten inlijven, ja als hunnen officieelen beschermer aanstellen. Nog kroonprins zijnde, legde hij echter op 1 maart 1874 dit beschermschap af, rechtuit in zijnen ontslagbrief verklarende « dat de » Loge hem in betrekkingen bracht, die met » de rechtvaardige gevoelens van een bestu- » renden vorst niet overeenstemden. »

Ook, op zijn sterfbed, gelastte hij zijnen zoon en opvolger met nooit geen beschermschap over de Loges te aanvaarden, en eens voor altijd met de franesmaçons alle betrekking af te breken.

Willem II volgde dien heilzamen raad. Nauwelijks had hij den keizerlijken troon beklommen, of hij verklaarde vlakaf, dat hij de vrijmetselarij aanzag als *een dreigend gevaar voor den Staat*. En het franesmaçonsblad *Bauhütte* bekent rechtuit, dat de keizer *de vrijmetselarij verfoeit als de pest*.

En niet zonder reden. Al de omwentelingen, sedert de laatste twee bonderd jaren, zijn door de loges verwekt en uitgevoerd. De grootste vijanden van godsdienst, samenleving en vaderland, waren of zijn franesmaçons.

Van den beginne af, hebben de Pausen, met bewonderenswaardige scherpzinnigheid, de helsche ontwerpen der loges bespeurd, en met edelmoedige rondborstigheid den handel en het oogwit der franesmaçons ontsluierd. Hierdoor hebben zij een onschatbaren dienst aan de samenleving bewezen. Mochten vorsten en volkeren steeds meer naar die zalige vermaningen luisteren!

* *

Nauwelijks komt de keizer van Duitschland zijne gedachten uit te drukken over de vrijmetselarij of een nieuw merkweardig feit doet zich voor.

Prins Eugeen, jongste zoon van den koning van Zweden, komt zijn ontslag van vrijmetselaar te geven.

Welnu, dat zal zeker weêr volgens de liberale schrijvelaars, een jongeling zonder ondervinding wezen. Ongetwijfeld zullen zij prins Eugeen verguizen, bespotten en ook al lasteren omdat hij die helsche sekte heeft verlaten die geen ander doel heeft dan door schijnheiligheid en arglistigheid het catholicism te bevechten en het, indien het mogelijk ware, uit te roeien!

* *

Het liberaal, radikaal en half socialistisch blad *la Réforme*, vindt zich genoodzaakt te erkennen dat de schoolpolitiek van het voorgaande ministerie dwaas en noodlottig is geweest. Het is de meisjes-normaalschool van Namen welke hem de volgende bekentenis heeft afgedwongen:

« Wie zich een gedacht wil vormen van de dwaasheid der schoolpolitiek van het liberaal ministerie, hetwelk in deze kwestie niets anders scheen te zien dan eene kwestie van steen en arduinblokken, heeft slechts eenen oogslag te werpen op de meisjes-normaalschool van Namen, bestemd om 150 meisjes te huisvesten, welke meer dan drie millioen heeft gekost, en vandaag dient om gemakkelijk 750 soldatenkinderen te kazerneeren, met de diensten daarbij benoodigd, en die eene der bijzonderste oorzaken is geweest van de neerlaag der liberalen in het arrondissement Namen, daar buitenmieden en stedelingen evenzeer verontwaardigd zijn over eene dergelijke verkwisting. »

Het is niet alleen te Namen, maar te Gent, te Brugge en het land door, da thet liberaal ministerie millioenen verkwistte aan zulke paleizen, terwijl de Staatskas in den ellendigsten toestand verkeerde.

En moesten de liberalen weer aan het bewind komen, de millioenendans zou herbeginnen: de heer Bara heeft het beloofd en de *Réforme* zou het niet beletten.

* *

Men sprak in eene herberg van de misbruiken in het bestuur der armegoederen, onlangs te Antwerpen aan den dag gekomen.

— Dat is eene felle plek voor de liberalen van Antwerpen — zei Polle.

— Wat kunnen de liberalen daar aan doen — hernam Kobe — in zake van 't bestuur der armegoederen is *liberaal* en *katholiek* koekoek eenen zaag.

— Ik ken nogtans een verschil tusschen hen — antwoordde Rikus, die tot hiertoe niets gezegd had.

— Laat hooren, Rikus.

— Wel — zei Rikus — dat de katholieken de vrienden der armen zijn en de liberalen *de vrienden van de goederen der armen*.

Kobe beweert nog altijd dat hij niet verstaan heeft wat Rikus met dat verschil wilde zeggen.

* *

De *Meuse* deelt eenen brief meê tegen het tweegevecht.

De reden waarom die barbaarsche gewoonte grooter en grooter wordt, zegt de briefschrijver, is, omdat de duellisten de zekerheid hebben dat de straffen, waartoe zij worden veroordeeld, niet worden toegepast.

Laat een stoutmoedige minister, namens den Koning verklaren, de straffen onverbiddelijk te zullen toepassen, en 't zal beter gaan!

De *Réforme* klopt er eenen goeden nagel bij.

Dat men in het leger niet langer degenen degradeere, die weigeren te vechten, zegt het blad.

Daar zijn officiers, die nooit bevordering krijgen, omdat zij geweigerd hadden in tweegevecht te gaan.

Het blad spreekt van eenen onder-luitenant, die in dit geval was en hierom in beschikbaarheid werd gesteld; hij bleef daarin tot zijn 55e jaar en werd als onderluitenant gepensioneerd.

Ziedaar hoe men de wetten eerbiedigt, die het barbaarsche tweegevecht verbieden!

* *

De *Gazette* vertelt dat men in eene kroeg te Brussel, een publieken wedstrijd hield voor de dikste vrouwenbeenen. Een aantal kerels, met den hoed op een oor, waren daar tegenwoordig en men begrijpt wat er omging, vooral toen de prijskamp in eene algemeene vechtpartij ontaarde! O, Brussel *cœur et cerveau!*

* *

Een opsteller van het groot duitsch dagblad de « *Gazette van Keulen* » heeft een onderhoud gehad met den gewezen liberalen minister Graux, over den politieken toestand van België.

Zichier wat de liberalen oud-minister Graux, onder het storten van rouwtranen zegde:

« *Ik gevoel mij gelukkig van alle ambten verlost te zijn; men maakt hedendaags in België geen waar politiek meer: men maakt nog partij-politiek hetweelk zulke voordeelige uitslagen opgeleverd heeft voor de klerikale partij tot ongeluk van het land, zoodat ik mij gelukkig mag achten er mij niet meer te moeten mede bezighouden.....*

« Het schijnt mij bijna zeker dat de « klerikalen » het bestuur des lands meer dan tien jaren in hunne macht zullen hebben. »

Men ziet dat den gewezen minister en senateur van Brussel de radikalen niet kan vergeven, zij zijn en blijven zijne vijanden.

Wat de voorzegging betreft van M. Graux, wij gelooven met hem dat het Land ons trouw zal blijven, niet enkel tien jaren, maar nog veel langer.

* *

Een nieuwe *Volkscatechismus* van Alfred Defuisseaux zal binnen kort tusschen het werkvolk van België verspreid worden; Defuisseaux geeft er de middelen in op, die volgens hem moeten dienen om den bestaanden toestand van zaken omver te werpen, in andere woorden gezegd, om revolutie te maken.

In het Center wordt de republikeinsche propagande met iever voortgezet. Alle zondagen worden er meetingen gehouden, waarop de redenaars de algemeene werkstaking aanprediken.

* *

Er zijn reeds bij de zeven honderd inschrijvingen ingekomen voor het vrijwilligerskorps van kardinaal Lavigerie.

Stads- & provincie nieuws

Wedstrijd van Tilburg.

De Fanfaren der Concordia hebben met glans en glorie deel genomen aan den muzikalen wedstrijd van Tilburg; zij hebben er drie prijzen behaald en onze eerlijke bevolking heeft hartelijk deel genomen aan hunne luisterrijke zegepraal.

Men zou meenen dat elke inwoner van Tongeren moest verheugd zijn over den triomf door eene Tongersche societeit behaald. Die zegepraal doet eer aan de gansche stad; onze Fanfaren hebben den naam van Tongeren eervol over onze grenzen doen weerklinken en hun zegevierend vaandel hoog gedragen op het strijdperk der kunst te Tilburg, gelijk zij het reeds vroeger deden te Herstal.

* *

Het schijnt nogtans dat er lieden gevonden worden die uit nijd en jaloerschheid [illegible] victorie zoeken te bezwalken. Er zijn menschen in Tongeren die zich lafhartig verbergen achter de naamlooze kolommen van het genzenblad en van daar, ongekend en ongezien, hun veaijn uitspuwen tegen de overwinnaars van Tilburg.

Welken naam moet men aan zulke lieden geven? Wij zeggen dat het verachtelijke schepsels zijn.

* *

Hebben de katholieken ook zoo gehandeld in andere omstandigheden wanneer de eene of andere liberale maatschappij eene onderscheiding thuis bracht? — Nooit!

Helaas! wij zijn nooit in de gelegenheid geweest de harmonie van den Casino te kunnen geluk wenschen over hare behaalde zegepralen, voor de eenvoudige reden dat zij er nooit eene behaald heeft. Sedert het jaar 1816 dat de Casino bestaat, heeft hij er nooit kunnen in lukken het geringste prijsje op een concours te behalen! Zijne veelkostende muziekschool — die met de centen der burgers moest betaald worden en die tot profijt van den Casino alleen scheen ingericht te zijn, — kon hem niet uit de schande trekken.

* *

Het genzenblad herinnert men optocht naar Arras, die niets anders was dan eene colossale verneukerij.

Te Arras waren drie afdeelingen voor de verschillende maatschappijen. Tongeren moest zich volgens recht en rede doen inschrijven in de derde afdeeling, dat is te zeggen tusschen de steden van minder dan 10.000 zielen. Maar het was niet zonder gevaar zich daar aan te bieden. Verscheidene societeiten van kleine steden waren daar ingeschreven en het zou misschien niet heel gemakkelijk geweest zijn daar eenen prijs te behalen.

Wat deed de Casino? Hij wachtte het allerlaatste oogenblik af, tot dat alle societeiten waren ingeschreven en toen? Ja, toen telegraphieerde men hals over kop naar Arras om den Casino van Tongeren te doen inschrijven in de afdeeling der steden van 10 tot 15.000 zielen, waar geene enkele societeit zich aanbood.

Toen ging de Casino zeker en vast alle eerste prijzen dezer afdeeling behalen, wijl er geene maatschappij daar was om ze hem te betwisten! Wacht een bitje! De jury vond dat de uitvoering der arme Casino onvoldoende was en gaf hem hier en daar een prijsje, als een troost omdat die jongens van zoo verre gekomen waren.

Om nu de verneukerij compleet te maken, deed men door de gazetten aankondigen dat de Casino van Tongeren te Arras gestreden had tegen meer dan vijftig muziekscieteiten en ze allen overwonnen had! Dat hebben de gazetten natuurlijk niet uitgevonden, maar zou het genzenblad ons niet kunnen zeggen wie deze valsche en bedriegelijke tijdingen aan de dagbladen heeft medegedeeld?

* *

Vergelijkt daarbij de handelwijze der Concordia die gedwongen is zich te doen inschrijven in de afdeeling der steden van eersten rang, omdat zij reeds vroeger den eersten prijs behaald heeft in het concours van Herstal. De Concordia heeft zich te Tilburg doen inschrijven niet den laatsten dag, toen alle inschrijvingen genomen waren, maar den allereersten dag, zonder te vragen naar het getal of de macht der maatschappijen van eersten rang waar tegen zij zou te strijden hebben.

Arras strekt op verre na niet tot eere van den Casino.

Tilburg is een nieuwe lauwer aan de kunstkroon der Concordia.

Een onzer lezers zendt ons den volgenden brief:

Mijnheer de Opsteller,

Ik ben verontwaardigd geweest toen ik de domme aanvallen gelezen heb welke het genzenblaadje de *Concordia* toestuurt nopens hare schitterende overwinning op den grooten prijskamp van Tilburg, waar vele en zeer muziekmaatschappijen ingeschreven waren en waar onze liefhebbers een eersten, eenen tweeden en eenen derden prijs behaald hebben.

Ik was van gedacht dat het enkel de jaloerschheid kon zijn die zulke grove en gemeene aanrandingen aan het genzenblaadje inblies.

De konzerten welke de *Casino* en de *Concordia* verleden maandag op den kiosk van den Grooten Markt gaven, hebben mij in deze denkwijze versterkt.

Gansch onze stad heeft daar het talent der [illegible] maatschappijen kunnen vergelijken, en [illegible] Mijnheer de Opsteller, deze onder ons gezegd, [illegible] van den *Casino* vergelijking is niet ten voordeel [illegible] geweest.

Ik had dus gelijk te zeggen dat het de jaloerschheid en de jaloerschheid alleen is die de Lafhartige artikels van het genzending inblaast.

Dunkt het u niet, Mijnheer de Opsteller, dat de gazet van eene muziekmaatschappij die op eenen serienjen wedstrijd nooit eenen enkelen prijs heeft kunnen behalen en die te Arras zich deed inschrijven in eene afdeeling waar geen enkel mededinger was en daar zelfs, ofschoon zij heel alleen was, nog de eerste prijzen niet kon behalen, enkel het recht heeft te zwijgen in plaats van zoo veel te keffen?

Ontvang, enz.

Wij meenen dat onze briefwisselaar niet ongelijk heeft.

Verleden maandag gaf de Societeit *Unie* eene zeer mooie tooneelvertooning in de groote zaal der *Concordia*. Het programma, dat uit een drama en een blijspel: *De Slaapwandelaar* en *De Duivenmelkers* bestond, werd op eene heerlijke wijze uitgevoerd.

Ook heeft het publiek herhaalde malen de jonge liefhebbers met daverend handgeklap begroet.

Zondag 16 september, om 5 uren, op den Grooten Markt, concert door de koninklijke harmonie St Cecilia van Hasselt, ter gelegenheid der prijzen welke de *Concordia* in den wedstrijd van Tilburg behaald heeft:

PROGRAMMA:

1° *Deutscher Kaiser*, Marsch, (XXX).
2° *Sainte Cécile*, ouverture de concours, (L. CHIC).
3° *Les Caquets*, polka pour petite clarinette, exécutée par Mr H. L. (L. PIVET).
4° *Fenella*, mazurka de concert, (J. DELAET).
5° Introduction, thème et variations brillantes pour clarinette solo, exécutés par Mr E. S. (BREPSANT).
6° *Faust*, fantaisie avec solo de trombone, piston, bugle, tuba, exécutée par MM. H.-C., A.-V., J.-V., G.-R. (GOUNOD).
7° Grand air de l'opéra: *Le Châlet*, transcit pour tuba, exécuté par M. G.-R., (ADAM).
8° *Les belles Brugeoises*, introduction et suite de valses, (J. MULDERMANS).

In geval van slecht weder, zal het concert in de groote zaal der Concordia gegeven worden.

De societeit St-Cecilia van Hasselt zal aan de statie van Tongeren afgehaald worden, morgen zondag 16 september om 4 u. 22 m. 's namiddags.

Vergadering der leden van alle societeiten in de Concordia om half vier.

De prijsuitdeeling aan de leerlingen der gemeente teekenschool, zal zondag 23 september, om twaalf uren, in de groote zaal van het stadhuis plaats hebben.

De aangevingen zullen plaats hebben dinsdag 2 october om 6 uren, in het lokaal (gemeenteschool).

Algemeene wedstrijd van het middelbaar onderwijs.

LATIJNSCHE RHETORICA.

Latijnsche thema en latijnsche vertaling.

2e prijs: M. Charles Saroléa, leerling van het atheneum van Hasselt.

3e eerevelding: M. Paul Cartuyvels, leerling van het gepatroneerd college van St Truiden.

DERDE PROFESSIONNEELE KLAS.

Vlaamsch thema.

1e prijs: M. Willem Andrianne, leerling van het atheneum van Hasselt.

Duitsch thema.

2e prijs: M. Theophiel Borgerhoff, leerling van het atheneum van Hasselt.

Engelsch thema.

1e prijs: M. Theophiel Borgerhoff, leerling van het atheneum van Hasselt.

1e accessit: M. Willem Andrianne, leerling van het atheneum van Hasselt.

Stieren. — Keuring.

De Gouverneur der provincie Limburg heeft de eer de belanghebbenden te verwittigen dat de jurys belast met de keuring der stieren, in ieder canton, op maandag 24 september aanstaande, om 9 uren 's morgens, zullen vergaderen.

Voordracht over de bijenteelt in de gemeente jongenschool te Tongeren.

(Vervolg en slot).

[illegible] VAN DEN NOTARIS FERRARIS [illegible]

Wanneer gedurende het opvroeden der moeder larven de honiginzameling weinig opbrengt, dan moet men altijd krachtig voeden ten einde groote cellen en bijgevolg ook kloeke moederbijen te bekomen.

In beide gevallen, moet men in de 2 *korven* die de moedercellen bevatten, zoohaast deze moedercellen gesloten zijn, al het mannelijk broed verwijderen om slechts de darna der twee andere korven te behouden en om aldus alle bloedverwantschap te vermijden.

Ik raad aan de moederbij gedurende drie dagen in de nieuwe cellen eieren te laten leggen vooraleer ze weg te nemen. Ziehier waarom. De bijen kunnen nog wormen van werkbijen die reeds verscheidene dagen oud zijn tot moederbijen omzetten. Dit doen zij overigens, in hunne haast om ten spoedigste het verlies hunner moeder te herstellen, altoos wanneer zij wormen van werkbijen ter beschikking hebben. Maar ingezien deze wormen reeds voedsel van werksters ontvangen hebben, zijn de moeders uit deze verkregen, nooit zoo volmaakt meer. Na drij dagen is het ei uitgebroed, zoo dat, door te werk te gaan zooals wij komen aan te duiden, de wormen, die moeders moeten voortbrengen, van den beginne in eene ruime cel de bijzondere voeding ontvangen welke zij vereischen, daar op het oogenblik dat men de moederbij wegneemt en dat de bijen de werksterbijcellen tot moedercellen beginnen te hervormen, nog geen enkel ei geopend is.

Wat het gunstigste tijdstip betreft om kunstzwermen te verwekken, hierover zijn het de bijenkweekers nog niet volkomen eens. Maakt men de zwermen voor de honiginzameling, dan kunnen zij nog het goede tijdstip ten nutte maken, maar zij verzwakken natuurlijk de korven waaruit zij genomen worden. Maakt men de zwermen daarentegen na den honigtijd, dan is het honigvoeries min aanzienlijk, maar dan is men ook dikwijls verplicht met suikersiroop te voeden. Ik zelf heb de beste uitslagen verkregen met moeders in 't begin van het jaargetijde geboren en waaraan men, zoohaast het eierleggen begonnen is, *eene groote bevolking en veel voorraad geeft*. In dit geval voeden de werksters krachtig de jonge moeder en stellen voor het eierleggen een groot aantal cellen ter harer beschikking. Wij gelooven dat bij de moeders, die van de eerste dagen hunner bevruchting, al de uitgebreidheid aan het eierleggen kunnen geven, de voortbrengingsorganen zich beter ontwikkelden dan op meer gevorderden ouderdom, en wij meenen opgemerkt te hebben dat deze omstandigheid van onderdom eenen welladigen invloed uitoefent op de voortteelende hoedanigheden gedurende gansch hunnen levensloop.

Het is mij niet mogelijk hier al de gevolgde doenwijzen om kunstmatig zwermen te maken op te sommen. Ik houd er enkel aan hier bij te voegen dat de kunstmatige zwermen evengoed, doch in geringere hoeveelheid dan de natuurlijke zwermen, ten nadeele van de honigopbrengst verkregen worden.

Wie in den herfst arme korven berit, welke voorzien zijn van moederbijen, waarvan men de waarde nog niet heeft kunnen beoordeelen, maar die men toch wenscht te behouden, kan twee verschillige groepen in eenen zelfden korf plaatsen. De eene groep zal een deel der broedkamer bewonen, de andere zal een deel des zolders bezetten. Op deze wijze zullen zij zich onderling verwarmen en goed den winter doorbrengen. Bestatigt men dan in de maand April dat beide moeders goede eierlegsters zijn, dan wordt de bevolking van den zolder in eenen nieuwe korf geplaatst, want deze van de onderste afdeeling zal dan weldra zelf haren zolder noodig hebben. Bevindt men daarentegen dat eene der moeders merkelijk min vruchtbaar is, dan wordt zij vernietigd terwijl men hare bevolking bij naburige voegt. Deze laatste zal daardoor zeer sterk worden en eene overvloedige oprooi geven.

In September worden alle geringe bevolkingen vereenigd door eerst de moeders van geringe waarde weg te nemen, en daarna gaat men over tot het regelen van den wintervoorraad.

Daar men gewoonlijk al den schoonen honig uit de korf neemt om hem tegen hoogen prijs te verkoopen, gebeurt het dat er alsdan niet genoeg overblijft voor de bevolking om den winter door te brengen. Men voorziet in dit gebrek bij middel der suikersiroop.

Men begint eerst het glazen sluitraam weg te nemen om het des winters geheel weg te laten. Vervolgens haalt men zooveel honigraten uit, tot de overblijvende *omtrent gansch met bijen bedekt zijn*. Daarna wordt tegen de ramen een met stroo opgevuld of met eene plank gesloten raam gedrukt, en men overdekt [illegible]

[illegible] WONGK.

[illegible] ook de hoeveelheid honig vast, welke zich nog in de overblijvende ramen bevindt, en wanneer zij niet minstens 10 kilogrammen honig bevatten, moet er het ontbrekende bijgevoegd worden.

Men moet eenige dagen laten verloopen om aan de bijen den tijd te geven hunne aldus verkleinde

---

DE ZWARTE BEDELAAR (1)

NAAR HET FRANSCH VAN

PAUL FÉVAL.

(16e VERVOLG EN SLOT.)

De markiezin wilde naar het kasteel terugkeeren; maar Carral vatte haar vrijpostig bij den arm en zeide met een dubbelzinnigen glimlach:

— Blijf nog even, meesteres, als ik u verzoeken mag, ik heb nog niet gedaan.

— Wat hebt gij nog meer te zeggen? stotterde de markiezin, wier hand door onbestemde vrees beefde.

Carral dacht een poos na.

— Ik heb u nog te zeggen, mevrouw, sprak hij eindelijk op snijdenden toon, dat ik u uit het diepste mijns harten haat.

Ten hoogste verbaasd, meende Neptunus kwalijk verstaan te hebben; hij leende het oor. Hij hoopte. Maar de moulat ging voort:

— Ik zeg u niets nieuws, niet waar, mevrouw? Gij zijt mijn hoozen geest geweest. Gij hebt uw voet op mijne borst gezet en toen ik genade gevraagd heb, is het met bitteren spot en bloedigen hoon geweest, dat gij op mijne smeekingen geantwoord hebt. Thans vordert gij van mij eene misdaad; goed, ik ken u; ik verwachtte zulks; ik wenschte het, want die misdaad moet mijne keten verbreken...

— Ja... ja... Carral, viel de markiezin hem met geveinsde vriendelijkheid in de rede. Daarna zult gij vrij zijn, ik zweer het u...

— Welke zekerheid geeft mij een eed van u, mevrouw? Gij kunt liegen en geloolt niet aan God. Ik wil meer, versta mij wel; ik wil een waarborg...

— Dien zult gij hebben.

— Wat! sprak Carral spottend, gij zoudt mij een briefje geven, waarop gij zoudt schrijven: Ik heb een moord bevolen aan den mulat Narcissus!

— Narcissus! herhaalde de bedelaar; ik heb dien naam in de papieren van geeden meester gelezen! Ik ben er zeker van!

En meteen voelde hij angstig of die papieren nog wel op zijne borst rustten.

— En gij zoudt het onderteekenen? Florence Angèle, markiezin de Rumbrye? vulde de mulat aan.

— Florence-Angèle? herhaalde wederom de bedelaar, wiens laatste twijfeling opgeheven werd.

— Zoudt gij dat doen? ging Carral luid lachend voort.

De Creoolsche maakte driftig haren arm los, en nam die gebiedende houding aan, die menigmaal het verzet van Carral gebroken had.

— Ik geloof, dat gij tegen mij wilt opstaan? sprak zij, de wenkbrauwen fronsende.

— Bespaar u voortaan die rol van koningin, die gij zoo goed speelt, mevrouw, grijnslachte Carral; ik ben niet meer bevreesd voor u, dewijl gij mij noodig hebt. Er is meer, gij zijt het thans, die bevreesd zijt, meesteres, dewijl ik uw geheim bezit.

De markiezin was er de vrouw niet naar om zich gemakkelijk te laten overwinnen.

— Arme Narcissus, sprak zij op meêlijdenden toon, gij bezit mijn geheim; maar ik ben de markiezin de Rumbrye, en elke beschuldiging, die gij tegen mij inbrengt, zal als laster beschouwd worden.

— Het zij zoo; maar gij zult u niet meer aan Xavier durven vergrijpen; en de heer Alfred Lefebvre des Vallées zal de tien millioen van de freule de Rumbrye niet huwen!

— En gij, gij zult ontmaskerd zijn, hernam de markiezin toornig. Men zal u met den vinger nawijzen...

— Ik zal Frankryk verlaten, viel de mulat haar schamper in de rede, en alles zal gezegd zijn.

Er ontstond eene langdurige stilte, de regen viel met groote droppelen op de lichte kleederen der markiezin, die er geen acht op gaf.

— Carral, sprak zij met gesmoorde stem, vraag mij iets anders en ik zal het doen.

— Wij staan nu met elkander gelijk! riep de mulat zegevierend uit. Gij onderhandelt, meesteres! Maar komaan, gaag hij grijnslachende voort, ik wil edelmoedig zijn; gij zult niets teekenen, gij zult niets schrijven — maar gij zult mij behulpzaam wezen!

— Ik... u behulpzaam wezen!

— Ik ben lafhartig, dat weet gij, meesteres. Ik verlang uwe tegenwoordigheid.

Juist liet zich de stem van den jongen Alfred des Vallées vernemen, die zijne moeder riep en haar op zijn woord van eer zwoor dat hij een paraplu bracht.

— Neen... neen! stamelde de markiezin, ik kan niet... nooit!

— Bedenk u wel, mevrouw, en haast u. Indien gij weigert, verlaat ik op staanden voet het kasteel en gij zult mij niet meer terugzien.

— Ho-op! ho-op! galmde de jonge Alfred des Vallées; de drommel hale mij, als ik weet waar gij zijt, mama!

— Ben ik eenmaal weg, drong Carral aan, dan zal Xavier de zegepraal behalen. M. de Rumbrye is hem genegen, gij zelf hebt het mij gezegd...

— Ik zal gaan! mompelde de markiezin.

— Ho-op, ho-op! riep de groote jongen. Gij knot mij gelooven als gij wilt, mevrouw, maar ik zie geen haard voor de oogen en ik weet niet waar gij zijt!

Carral en de markiezin begaven zich naar het kasteel, waarvan de ramen in de duisternis schitterden.

— Hoe laat? vroeg mevrouw de Rumbrye.

— Men zal laat gaan slapen... te twee uren na middernacht.

— Ik zal er zijn.

De bedelaar richtte zich in zijn volle lengte op. Zijn zwart gelaat stak boven de toppen der dahlia's uit. Hij oogde het moordlustige paar gerumimen tijd na.

— Ook ik zal er zijn! sprak hij dreigend.

XIII.

IN DEN MANESCHIJN.

Xavier was door een bediende naar de kamer geleid, die de markiezin voor hem in gereedheid had doen brengen. De afzondering van dat vertrek boezemde hem noch verwondering, noch ongerustheid in.

Hij begaf zich blijmoedig te rust en sliep in, den geest met zoete gedachten vervuld. In den verderen loop van den avond had de markies zich nog veel vriendelijker en voorkomender jegens hem betoond dan voor het diner; Helena moest haren vader dus alles med-gedeeld hebben.

Tegen een uur na middernacht sliep hij vast.

Men likte driemaal zachtkens tegen de ruiten van zijn raam.

Daar hij niet hoorde, werd er harder getikt; daarop duwde eene hand met een zakdoek omwikkeld met kracht tegen de ruit, die in stukken brak zonder veel gerucht te veroorzaken, daar de scherven door de plooien van het gordijn opgevangen werden.

Ditmaal hoorde Xavier, maar hij meende te droomen en sliep weder in onder het murmelen van eenige onsamenhangende woorden.

Er werd eene hand door de opening van het gebroken glas naar binnen gestoken, die het draaislot van het raam deed werken, zoodat het openging.

Nu stapte een man door het venster in de kamer.

Het onweder was overgedreven. De maan, van alle nevelen bevrijd, stond statig en schitterend aan het uitspansel.

Haar schijnsel viel vlak op het gelaat van den slapenden Xavier. De indringer deed eenige schreden in de kamer en bleef voor het bed staan. Eene poos beschouwde hij Xavier, vouwde vervolgens de handen en scheen een gebed te storten, want hij was op de knieën gevallen.

Toen hij, na een kus op het voorhoofd van Xavier gedrukt te hebben, opstond, verlichtte het schijnsel der maan ook zijn gelaat: het was de zwarte bedelaar.

Hij maakte eene beweging als had hij Xavier willen wekken; maar hij bedacht zich en ging naar het raam, dat hij sloot, daarbij zorg dragende de gordijn toe te trekken, hetgeen de kamer in eene ploiselinge en volslagen duisternis hulde.

Dit verricht hebbende, hurkte hij achter het bed van Xavier op het tapijt neder.

Ongeveer een half uur kon er verloopen zijn sinds hij zich daar verscholen had, toen hij op den gang het gesmoord gefluister van twee stemmen meende te hooren, die vluchtig eenige woorden wisselden.

Bijna te zelfder tijd, drainde er een sleutel in het slot en ging de deur zacht open.

Carral vertoonde zich op den drempel. Hij scheen ongewapend. Ongetwijfeld had de mulat, ingeval hij Xavier wakker vond, eenig voorwendsel voor zijn nachtelijk bezoek gereed, dat overigens door hun vertrouwelijken omgang gewettigd was.

De voorzorg was slim: een moord kon niet vermoed worden; en indien de dingen hun gewonen loop gevolgd waren, zou de jongman, plotseling ontwakende, in Carral geen moordenaar gezien hebben. Maar er was een getuige aanwezig, die er zich niet kon in vergissen.

De mulat trad glimlachende de kamer binnen met eene brandende kaars in de hand.

Zoodra hij zich overtuigd had dat Xavier sliep, veranderde eenskaps de uitdrukking van zijn gelaat. Zijne wenkbrauwen fronsten zich en zijne oogen dikkerden van een wild vuur.

Hij stak de hand onder zijnen jas en haalde er een geopend dolkmes uit te voorschijn.

Zijne keers vervolgens op de tafel neêrzettende, blies hij die uit, na zorgvuldig de plek uitgekozen te hebben, waar hij zijn slachtoffer moest treffen.

Hij hief den arm op.

Maar op hetzelfde oogenblik, voelde hij zijne vuist omklemd door eene gespierde hand, terwijl eene andere hand hem de keel toeneep.

Hij slaakte een rauwen kreet. Een enkelen...

Daarop reutelde hij, en plofte weldra als een blok roerloos tegen den grond.

De zwarte was op de Afrikaansche wijze te werk gegaan. Hij had zijn vijand verworgd.

Doodelijk verschrikt, richtte Xavier zich overeind. Een diepe stilte was op den goedskreet van den mulat gevolgd.

De markiezin was sidderende in den gang blijven staan. Gebogen onder die lijdelijke medeplichtigheid, welke Carral haar opgelegd had, wachte zij, gereed om op de eerste schemering van onraad de vlucht te nemen.

Het doodsgeruttel van een man vernemende, sidderde zij van het hoofd tot de voeten en wilde naar het andere einde der galerij snellen, maar het schijnsel der maan vertoonde haar — zij geloofde het ten minste — eene onbestemde gedaante, die langzaam in den nacht scheen voort te sluipen. Het was een getuige die naderde.

Doodelijk verschrikt, sloop zij Xavier's kamer binnen en deed de deur achter zich dicht.

— Is het gedaan? vroeg zij fluisterende.

Xavier wilde antwoorden. De bedelaar legde hem de hand op den mond en antwoordde zelf:

— Het is gedaan!

— Hij is dus dood? vroeg Mevr. de Rumbrye, bijna even zeer beangstigd door de duisternis als door de misdaad.

— Hij is dood! bevestigde de bedelaar.

— Het is zonderling, Carral, hernam zij, ik herken uwe stem niet.

Xavier waande zich den speelbal van een zonderlingen droom.

— Waar zijt gij? vroeg mevrouw de Rumbrye wederom.

Zij stiet tegen het lichaam van Carral.

— Een man! riep zij verschrikt uit.

De bedelaar trok de gordijnen open en het licht der maan overstroomde eenskaps het vertrek.

— Mevrouw de Rumbrye! sprak Xavier, ten toppunt van verbazing zoodra het licht in de kamer viel.

Zij zag Xavier met een verwilderden blik aan en boog zich daarop over Carral.

Toen zij zich weêr oprichtte, viel haar oog op den zwarten bedelaar, die onbeweeglijk en met de armen over elkander geslagen voor haar stond.

Zij wilde vluchten. Hare zinnen dreigden haar te begeven.

— Blijf, sprak hij, blijf, weduwe van kapitein Lefebvre; wij hebben samen eene lange rekening te vereffenen.

— De weduwe van mijn vader! riep Xavier. Mijne moeder!...

Hij wreef zich de oogen uit, terwijl hij zijne gedachten poogde te verzamelen. De tegenwoordigheid van den bedelaar, de doode man, welke voor zijn bed lag, die vrouw, welke men zijne moeder noemde, dat alles maakte hem bijkans waanzinnig.

— Om Godswil! riep hij, zeg mij toch wat er hier gebeurd is?

Eene geweldige poging op zich zelven doende was het der markiezin gelukt een weinig hare koelbloedigheid te hernemen.

— Ja, wat is hier eigenlijk gebeurd? vroeg zij. Ik kom hier aangetrokken door het gerucht en ik vind een lijk bij een mijner gasten!

— Het lijk van een man, dien ik gedood heb,

(1) Verboden nadruk voor de gazetten die geene overeenkomst gesloten hebben met de *Société des gens de lettres* van Parys.